

WILSON JE ZOPET PREDSEDNIK.

Californija je dala Wilsonu večino in to je porazilo Hughesa. -- Wilson ima 272 elektoralnih glasov, Hughes pa 235. -- Tri države s 24 glasovi so še vedno dvomljive. -- Republikanci grozijo s kontestom in tožbami. - Vlada preiskuje volilne sleparije. -- Šest držav je postalo suhih.

Wilson je izvoljen za nadaljnja pet let. Californija je odločila. Nadja poročila o volilnem izidu v 5622 prisinkih izmed 5870 v Californiji je sledeče:

Wilson	465.194
Hughes	462.224

Potemtakem ima Wilson 2970 glasov večine in 13 elektoralnih glasov je njegovih. Manjkajo še glasovi iz kakih 50 prisinkov v deljenih gorskih krajih, ki pa ne morejo več izpremeniti položaja.

Elektoralni glasovi zdaj stojijo:

Wilson	272
Hughes	235
Dvomljivi	24

Ve državah so glasovi razdeljeni kakor sledi:

Država	Wils.	Hughes	Dv.
Alabama	12	—	—
Arizona	3	—	—
Arkansas	9	—	—
California	13	—	—
Colorado	6	—	—
Connecticut	7	—	—
Delaware	3	—	—
Florida	6	—	—
Georgia	14	—	—
Idaho	4	—	—
Illinois	29	—	—
Indiana	16	—	—
Iowa	13	—	—
Kansas	10	—	—
Kentucky	13	—	—
Louisiana	10	—	—
Maine	6	—	—
Maryland	8	—	—
Massachusetts	18	—	—
Michigan	15	—	—
Minnesota	12	—	—
Mississippi	10	—	—
Missouri	18	—	—
Montana	4	—	—
Nebraska	8	—	—
Nevada	3	—	—
New Hampshire	4	—	—
New Jersey	14	—	—
New Mexico	3	—	—
New York	45	—	—
North Carolina	12	—	—
North Dakota	5	—	—
Ohio	24	—	—
Oklahoma	10	—	—
Oregon	5	—	—
Pennsylvania	38	—	—
Rhode Island	5	—	—
South Carolina	9	—	—
South Dakota	5	—	—
Tennessee	12	—	—
Texas	20	—	—
Utah	4	—	—
Vermont	4	—	—
Virginia	12	—	—
Washington	7	—	—
West Virginia	8	—	—
Wisconsin	13	—	—
Wyoming	3	—	—
Skupaj	272	235	24

V Minnesoti, New Hampshire in v Virginiji še niso prešteti vsi glasovi in kar je prešteti, ima Hughes majhno večino. V Minnesoti je imel Hughes do polnoči 272 glasov večine, v New Hampshire pa manj kot 200. Te tri države stejejo 24 elektoralnih glasov in če Hughes vse dobi, bo imel 2970 glasov, kar je premalo. Demokratiki vodje pa izjavljajo, da bo Wilson imel tudi Minnesoto in New Hampshire.

New York, 10. nov. — Vodje republikanske volilne kampanje izjavljajo, da bo še ni končan in da bodo zahtevali ponovno štetje glasov v Californiji, Minnesoti, New Hampshire in v W. Virginiji. V Minnesoti se manjkajo glasovi iz 50 prisinkov in razen tega še glasovi iz okrog 2500 na mehiškem meji in ki imajo po minnesot-

skem zakonu pravico voliti v odsotnosti iz države. Za te glasove se še tepejo demokratije in republikanci.

VOLITVE SO "POSUŠILE" ŠEST DRŽAV

Michigan, Nebraska, Montana, Utah, S. Dakota, Florida in Alas. ka med suhimi. 25 držav je suhih.

Medtem ko se tepejo demokratije in republikanci za predsedništvo, slavi prohibicionisti veliko zmago. V torko so volilec posušili nadaljnih 6 držav in teritorij Alas. Izbili pa so v Californiji in Missouriju, kakor se glase prva poročila. S tem je posušeni že petindvajset držav, — torej več kot polovico Amerike.

V Michiganu imajo suhači okrog 50.000 glasov večine; računajo pa, da bo večina 75.000 glasov. Včeraj so stali glasovi: 199.966 za prohibicijo in 148.003 proti.

V South Dakoti ima amandament za prohibicijo do 30.000 glasov večine.

Predlog za delno prohibicijo v Californiji je dobil po grbi, kakor kažejo včerajšnja poročila. Samo San Francisco so bili mudi poraženi s 56.689 glasovi proti njim.

V Floridi je izvoljen prohibicionist S. J. Catts za guvernerja. V državi Missouri je prohibicija propadla. V St. Louisu je bilo oddanih 49.961 glasov za in 140.900 proti.

Prva poročila iz Arkansasa kažejo, da je poražen amandament za lokalno prohibicijo namesto sedanjih državne.

V Nebraska so zmagali suhači z majhno večino.

V Alas. ki je zavladala prohibicija s 3512 glasovi proti 2037. Prva poročila iz Montane govore, da je zmagalo suhaštvo.

PRIPRAVE ZA KONTEST.

Republikanski in demokratični generala se bodo tožili in zahtevali ponovno štetje glasov v dvomljivih državah.

New York, 9. nov. — Eksekutivni odbor demokratske stranke je že najel advokate za slučaj, če dobi Hughes večino v državah, ki so zadnje prihajale z glasovi. Demokratiki vodje se groze, da ne bodo priznali poraza in da bodo pred sodiščem zahtevali ponovno štetje glasov v dvomljivih državah kot so Californija, Minnesota, N. Dakota itd. Na drugi strani delajo republikanci enake priprave za slučaj, če dobi Wilson večino. Tudi republikanski vodje so najeli advokate in brzojavili krajevnim voditeljem v prizadetih državah, da naj bodo na straži.

Volilne sleparije.

Washington, 9. nov. — Hinton G. Clabaugh, šef čikaškega biroja za zvezni justični departament, je danes odšel v St. Paul, Minn., kjer bo osebno nadzoroval štetje predsedniških glasov v Minnesoti. Vrhutega je vlada razkropila celo armado detektivov po zapadnih državah, kjer se visi volilni izid v zrak, da pazi in zasleduje domnevne sleparije. Več kot dvesto oseb je bilo že aretiranih po raznih krajih Amerike zaradi volilne goljufije.

Kongres bo odločil.

Washington, 9. nov. — V slučaju, da eden ali drugi poraženi kandidat za predsednika zahteva

volilni kontest na podlagi tesnega rezultata v dvomljivih državah, tedaj bo o zadevi odločal kongres. Ustava predpisuje da kongres voli predsednika, ako ni noben kandidat večine elektoralnih glasov. V slučaju, da je Wilson kontestant, bo imel ugodno stališče, kajti v kongresu ima demokratije večino; ustava namreč ne navaja nikjer, kako se naj vrši kontest in ta proces zavisi od kongresa samega, da ga uredi po svoji volji.

GLASOVI ZA GUVERNERJA V OHIOGI IN COOK COUNTY.

Volilni izid za guvernerja države Illinois v Cook County, kjer je Chicago, je po prvem neoficijelnem štetju sledeči:

Lowden, rep.	249.716
Dunne, dem.	238.167
Stedman, soc.	28.672
Francis, soc. labor.	703
Golden, proh.	900

GLASOVI ZA DRŽAVNEGA PRAVDNIKA V COOK COUNTY.

Volilni izid za državnega pravdnika v Cook County (Chicago) je po prvem štetju sledeči:

Hoyne, dem.	242.847
Miller, rep.	189.410
Cunnea, soc.	95.662

GLASOVI ZA PREDSEDNIKA V COOK COUNTY.

Volilni rezultat za predsednika v Cook County (Chicago) je po prvem štetju kakor sledi:

Hughes, rep.	365.036
Wilson, dem.	341.690
Benson, soc.	28.431
Reimer, soc. labor.	970
Hanley, proh.	1.283

ILLINOISKA LEGISLATURA.

Po dokončanem prvem štetju bodo imeli republikanci v illinoiski zakonodajni zbornici 84 sedežev, v senatu pa 31; demokratije bodo imeli 68 sedežev in v senatu 20. Dva socialistična zastopnika Madsen in Mason sta propadla.

BODOČI KONGRES.

Natančen rezultat volitev za kongresnike ni še zdaj znan. Na podlagi poročil, ki so prišla včeraj, računajo, da v bodočem kongresu 222 republikancev, 208 demokratov, 1 socialist, dva progresista in 1 neodvisen.

Socialist Hilquit v New Yorku, ki je kandidiral za kongresnika, bo zahteval ponovno štetje glasov. Ostal je v manjšini za okrog sto glasov.

BORZIJANOM JE VSEENO, KDO JE IZVOLJEN.

Chicago, Ill., 9. novembra. — Borzijani, izučeni v vseh borzijskih zvijačah, izjavljajo, da dvom b. izidu predsedniških volitev ne povzroča najmanjše panike. Naj bo izvoljen kdor hoče, borza stoji trdno. Sploh je kupčija na borzi bolj živahna kot ponavadi in cene mnogim vrednostnim papirjem so šle kviško.

Izjava borzijanov bi morala odpreti oči tistim zaslepljenim delavcem, ki mislijo in trdijo, da je delo odvisno od predsednika. Letos je denarnim možnostem vseno, kdo je izvoljen predsednik: Hughes ali Wilson. Dokler traja vojna, bo Amerika preobčutna z naraščajo. Kar pride po vojni, pa ne more odvrniti noben

predsednik, dokler imamo v Združenih državah kapitalistični proizvodni sistem, za katerega je odgovorno ljudstvo. Če pride do spodarske panike, naj si tisti delavci, ki so glasovali za Hughesa ali za Wilsona potresejo glavo s pepelom in se trkajo po prsih. Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.

NESREČA V ZRAKU.

Washington, O. C., 9. nov. — Pri preizkuševanju zračnih bomb v Indian Headu se je dogodila nesreča, pri kateri sta smrtno ponesrečena mornariška lajtnanta Clarence K. Bronson in Luther Welsh.

Ko sta plavala kakih tisoč čevljev na zemeljsko površino, je razpočila bomba in pretrgala letalo na dveje. Bronson, ki je vodil letalo, in Welsh, ki je ravnokar vrzel bombo, sta s kosi letala padla v reko.

Nesreča se je dogodila v mornariškem pristanu, štirideset milj od Washingtona. Preizkušnje je nadzoroval lajtnant Wilkinson in drugi izvedenci iz ordinančnega urada. Razstrelivo v bombi je bilo najsišnejše vrste, kar jih je bilo poznano do sedaj. Sedava razstreliva so najnovejša ameriške mornarice. Lajtnant Wilkinson je obvestil mornariški departament, da so preiskali reko, in nič našli razen kosčka sedeža, del repa in kos človeškega žleoda.

Mornariški častniki izjavljajo, da je to prva nesreča te vrste.

VENITI MORAJO DENAR.

Denver, Colo., 9. novembra. — Hudo je zadela razsodba najvišjega državnega sodišča okrajne pisarje in bivše okrajne pisarje, ki se glasi, da morajo vrniti v okrajne blaginje do \$100.000.

Legislatura je v letu 1911 sprejela zakon, ki dovoljuje okrajnim pisarjem, da si pridržijo od vsakega lovkega in ribiškega dovoljenja 25c.

Pred dvema letoma je bila uložena pritožba na sodišče, da se dožene ustavnost postavbe. Razsodba je bila neugodna ali proti zakonu. Na to so advokate Robert S. Browna, bivšega okrajnega pisarja, vložili pritožbo proti sodniški razsodbi in dobili so tožbo. Najvišja instanca je pa sedaj obrgla prejšnjo razsodbo in okrajni pisarji bodo morali priti z drobižem na dan.

Štirikrat povišana mezda.

Phoenixville, Pa., 9. novembra. — Phoenix ron družba naznanja z lepki, da z 20. novembrom poviša mezdo za 10 odstotkov.

To je četrto povišanje mezde v zadnjih dveh letih. Prizadetih je 2.500 delavcev.

Strah družbe pred organizacijo mora biti velik, da v tako kratkem času poviša svojim delavcem mezdo štirikrat in "prostovoljno".

VREME.

Chicago in okolica: V petek oblačno in dež proti večeru. V soboto dež ali sneg in bolj mrzlo.

Illinois: Oblačno in deževno v petek in dež ali sneg v soboto.

V soboto napoveduje vremenški opazovalec dež oziroma sneg in mrzlo v Missouriju, Indiani, Wisconsinu, Iowi, Michiganu in v Ohio.

Temperatura zadnjih 24 ur: Najvišja 54, najnižja 41.

DEMONSTRACIJA JE POMA. GALA.

Bristol, R. I., 9. novembra. — Štrajkaški delavci pri tvrdki National India Rubber Company so priredili veliko demonstracijo pred tovarno Narragansett Rubber Company, ki je tako učinkovala na 700 delavcev, da so takoj ostavili delo.

V tovarni National India Rubber Company dela do tri tisoč delavcev, ki so večina izdelovali čevlje, ki so v navadi pri igri tenisa. Zahtevali so en cent več plače od para. Družba je to skromno zahtevo odklonila in delavci so proglasili stavko, ki je imela tak učinek, da je družba zaprla tovarno, ker ni mogla s ostalim delavci vzdržati obrata.

Nekaj dni kasneje so pričela pogajanja in družba je prišla z obljubami na dan, da bi se delavci vrnili na delo. Delavci so spoznali namen družbe in so vstajali pri svojih zahtevah. Pametne besede niso izdale nič in delavci so priredili demonstracijo pred tovarno tvrdke Narragansett Rubber Co., ki je imela tak uspeh, da so se delavci pridružili stavkarjem.

Stavkarji so vedeli, če ne pride do tovarišev pri sosedni družbi za stavko, da je njih stvar izgubljena. To je dalo povod demonstraciji, ki je končala s povoljnim uspehom.

OSEMURNI DELAVNIK V MEHIŠKIH RUDNIKIH.

Douglas, Ariz., 9. novembra. — Adolfo De Huerta, guverner mehiške province Sonora, je z dekretom proglasil osemurni delavnik za rudnike, ki je takoj stopil v veljavo v Kananeji, Nacoaru in Etigru.

Zdaj je lahko razumeti, zakaj zainteresirani ameriški kapitalisti tako kriče po močni roki, ki naj bi udarila po mehiških revolucionarjih in mehiškemu ljudstvu odvzela sadove, ki mu jih je prinesla revolucija. Prav nič se nam ni treba čuditi, če je Mr. Hughes kot zastopnik ameriškega velekapitalizma in imperializma, dejal, da ni imel nič proti Huerti, zastopniku mehiške reakcije, ki je dal u moriti Madera.

V Ameriki morajo rudarji stankati, če hočejo pridobiti osemurni delavnik. Če izbruhne stavka, so na strani rudniških kraljev lokalne in državne oblasti. Ludlow in Minnesota govorita razločen jezik, kaj čaka rudarje, če zahtevajo, da hočejo živeti kot ljudje. In take razmere bi kapitalisti radi imeli tudi v Mehiki.

Dečki, ki prodajajo časnike, se organizirajo.

Memphis, Tenn., 9. novembra. — Tukaj so se organizirali dečki, ki prodajajo časnike. Takoj se je v organizacijo vpisalo nad polovico dečkov, ki prodajajo časnike v mestu.

Delavska organizacija v državi Tennessee je zelo šibka. Delavske plače so nizke, delavni čas dolg in delavne razmere so mizerne.

Belopoltni delavci se dajo vleči od svojih gospodarjev a frazo, da je belopolten človek več kot zamorec. Sedva jih gospodarji plačujejo ravnotako slabo kot zamorske delavce.

Umetno gojeno plemensko sovrnatvo razdvaja delavce, da se ne organizirajo. Vred tega je pozdraviti dečke, ki prodajajo časnike, kot prvobojnike za organizacijo, ker bo njih delo vplivalo na delavce vseh strok v državi Tennessee, da spoznajo resnico, da se morajo delavci organizirati, če hočejo kaj doseči.

Stavka brivcev.

Paterson, N. J., 9. novembra. — Tukaj je zastavkalo nad 200 brivskih pomočnikov. Zahtevali so povišanje mezde, a mojstri so jim povišanje odklonili.

RUSI IN RUMUNCI V OFENZIVI NA DVEH RUMUNSKIH FRONTAH.

NEMCI PRIZNAVAJO PORAZ OB SOMMI.

Splošen položaj.

Rumunija: Ljute bitke divjajo na vseh rumunskih frontah in rusko-rumunske armade napadajo. Rusija je poslala velika pojačanja na obe rumunski fronti, zlasti pa proti generalu Falkenhaynu, ki se še vedno muči s svojimi četami v gorah za sedmograško mejo. Bukarešt javlja, da se maršal Mackensen neprestano umiče v Dobruži. Po zavezniških poročilih so Rusi upognili avstrijsko fronto v znamen karpatskega trikotnika in Berlin zopet priznava umaknitev v okolju Tulgasa. Najljutejši boji se vrše naokrog prelaza Szurduk, toda Rumuni ne javljajo o posebnih uspehih.

Italija: Rim poroča, da se na Primorskem nadaljuje artilerijsko bombardiranje, dočim pravi Dunaj, da vlada tam mir. V Tirolu so začeli Avstrijci z ofenzivo in prisilili Italijane, da so odstopili nekaj pozicij.

Francija: Berlin prizna izgube južno od Somme. Pariz javlja, da so Francozi odbili nemški protinapad iztočno od Salisela. Nove francoske pozicije so pod nemškim bombardiranjem. Vreme je precej deževno in viharno.

Macedonija: Berlin in Solun javljata o bojih med Srbi in Bolgari pri reki Černi in obe strani navajata uspehe.

Rusija: Položaj je neizpremenjen.

ZADNJE VESTI.

Bukarešt, 9. nov. — Vojni urad poroča, da so rumunske čete reokupirale Hirsovo v Dobruži, 45 milj severno od Černavode. Nemško-turško-bolgarske čete se uničejo proti jugu.

Berlin, 9. nov. — Vojni urad razglasi: Prednje čete maršala Mackensena v Dobruži so se umaknile nazaj. Ruske čete, ki so v gorovju Georgen na severni transilvanski fronti prodre na Ogrsko, so bile odbite. Južno od Rdečeturškega prelaza so avstromeške čete okupirale nekaj hribovitih pozicij. — Italijanski eroplani so metali bombe na Rovin, Parenzo, Cittanuovo in Umag niso je od Trsta v Istriji. Avstrijski letalci so se takoj spopadli s sovražnikom in eden italijanski eroplan je padel na tla.

Paris, 9. nov. — Nemci so danes organizirali silovit protinapad na Salis-Salissel ob Sommi. Vnela se je krvava bitka med proti moči na bajonet in Nemci so bili popolnoma poraženi in vrženi nazaj. Ponoči je bila vroča artilerijska bitka.

Berlin, 9. nov. — Vojni urad naznanja, da je nemška artilerija preprečila vse angleških in francoskih napadov na fronti ob Sommi.

RUSKO-RUMUNSKA OFENZIVA.

Berlin, 9. nov. — (Uradno.) O kolik Tulgasa na fronti nadvojvode Franca Karla je prizorišče vročih bojev. Sovražnik je zopet pridobil nekaj ozemlja. Pri vходу v prelaz Bodza so naše čete reokupirale pozicije, katere so pred par dnevi vzeli Rumuni. Sovražni napadi na prelaz Tatar havas so bili odbiti. V okrožju Spini smo raztegnili pridobljene (Dalje na 3. str. 1. kol.)

Evropska vojna in veš iz inozemstva.

(Kadilovanje je prvo steno)

partije in pomnožili število njenih članov. Na fronti maršala Mackensena v Dobrudži se ni zgodilo ničesar važnega.

Bukarest, 9. nov. — (Uradno.) Rukovno in rumunsko čete v Dobrudži nadaljujejo z ofenzivo in prodirajo proti jugu. Ob Donavi se nadaljuje kanonada. V okoliščini Prahove na sedmograški fronti je bil avstro-nemški napad odločen. Položaj na severni fronti je neizpremenjen.

Petrograd, 9. nov. — (Uradno.) Jedno od Dornavate na zapadni in južni strani gore Muntelu so čete odbile vse sovražne protinapade in prodirajo za sovražnikom, ki se uniče. Ruske čete se je dospele v okoliščini doline Bistriče od Belhore do Hola. V dolini Jijl so Avstriji dobili pojačanje in začeli s protinapadi. Srbi boji se vrše ob reki Alt v smeri proti Predilu. Naša ofenziva v Dobrudži se nadaljuje. Položaj ob Donavi je neizpremenjen.

AVSTRIJCI V OFENZIVI NA TIROLSKEM.

Dunaj, 9. nov. — (Uradno.) V okoliščini Gorice prevladuje mir. V dolini Fleims in okoliščini gore Coltrona so naše čete ujele 50 Italij. In vplele dve strojni puški. Italijanski napadi so bili ustavljeni.

Rim, 9. nov. — (Uradno.) Avstrijska artilerija je večerj silno bombardirala naše pozicije na gorama Pasubio in Vanoi. Na položju Cima di Boche smo odstojali nekaj prednjih pozicij. Na trški planjavi se vrše artilerijski dvoboj. Zbiranje plena, ki ga je ostavil sovražnik zadnje dni naše ofenzive, se nadaljuje. Plen je velik. Večerj smo našli gorsko baterijo s štirimi topovi. Avstrijski letalci so metali bombe na mesta ob spodnji Soči.

ENCI PRIZNAVAJO IZGUBE OB SOMMI.

Berlin, 9. nov. — (Uradno.) Bojevanje na severni strani Somme je bilo bolj zmerno. Ponoči angleški napadi med Le Sarsom in Guedecourtom se niso obnesli. Južno od Somme so Francozi napadli na obeh straneh Ablaincourta. Naše prednje pozicije na južnem koncu Ablaincourta in vas Pressoire smo izgubili. Severno krilo napadajoče sovražne armade je bilo ustavljeno.

Pariz, 9. nov. — (Uradno.) Nemci bombardirajo naše nove pozicije v Ablaincourtu in Pressoire. Naša artilerija je razpršila sovražne čete, ki so se zbirale istočno od Ballisela. Pri večerjnjih napadih južno od Somme smo ujeli 659 Nemcev.

London, 9. nov. — (Uradno.) — Nemci so naperili vroč artilerijski ogenj na naše pozicije zapadno od Beaumonta in Hemela, na severni strani Anere. Nemški upad v tem okoliščini je bil brez uspeha. Vreme je deževno in viharo.

BOJI NA BALKANU.

Berlin, 9. nov. — (Uradno.) Sovražni napadi ob reki Černi na macedonski fronti so bili brez uspeha.

Solin čez Pariz, 9. nov. — (Uradno.) Bolgari so izvršili tri napade na srbske pozicije v okoliščini Černe, toda pri vsakem napadu so bili odbiti. Morali so se umakniti in na bojišču so ostavili veliko mrtvih.

RUMUNSKI GENERAL ODSTAVLJEN.

Stockholm, 9. nov. — Poročilo iz Bukareste se glasi, da je rumunski vojni minister odstavil množico svojih častnikov, ki so pokazali, da niso svojo nezmožnost, temveč tudi veliko strahopetnost. Med degradiranimi so tudi general Dragotescu in majorja Čeban in Balenscu.

BELGIJA PROTESTIRA.

Brux, 9. nov. — Belgijska vlada je poslala protestno noto na vse centralne države proti postopanju nemške militaristične vlade v Belgiji, ki v silo odvajajo belgijske civilne in prisilno delo. Belgijski vojni minister trdi, da ima poz-

itivne informacije, da je Nemčija odredila 15.000 civilistov med 15. in 24. oktobrom iz raznih krajev Belgije in jih s silo vposlila v nemških tovarnah in na železnice.

POLJSKI KRALJ BO KATOLICAN.

Bern, Švica, 9. nov. — Iz dobrih virov se poroča, da po želji avstrijskega cesarja bo poljski kralj katoličan. Za prestol bosta tekmovala neki avstrijski nadvojvoda in bavarski princ Leopold. Vsekakor se pa pričakuje, da dobi poljsko krono princ Leopold, ki ima dva sina in njegova žena Gizela je hči avstrijskega cesarja. V habsburški rodovini se pa pretaka kri (!) starih poljskih kraljev, ki so bili nekoč v krvnem sorodstvu s Habsburžani.

V LONDONU SE BOLJ ZANIMAJO ZA AMERIŠKE VOLITVE KOT ZA VOJNO.

London, 9. nov. — Časopisje v Londonu je večerj soglasno poročalo, da je Chas. E. Hughes izvoljen predsednikom. Vesti o volitvah v Ameriki s komentarji in z dolgiimi članki vred so zavzemale prvo mesto v časopisju, medtem ko so bile vesti o vojni bolj v ozadju. Nekateri listi so izražali sevele, da je Hughes izvoljen in se naravnost norečevali iz Wilsona, češ da je bil preveč popustljiv napram Nemčiji.

TURKI POROČAJO O ZMAGI.

Carigrad čez Berlin in brezlično v Sayville, 9. nov. — Turki vojni urad poroča: Manjši spopadi z Rusi na desnem krilu naše kavkaške fronte so izpadli dobro za nas. Sovražni napadi na naše levo krilo so bili odbiti. 4. in 5. nov. smo napadli otok Kecoza v zapadni Anatoliji, kjer je bilo zbirališče banditov, ki so s pomočjo sovražne flote ropali naše obrežje. Več kot sto banditov je bilo pobitih, ostale smo ujeli nakar bodo obešeni. Na fronti ob Tigrisu so naši prostovoljci razpršili sovražno posadko blizu Felahije. Dva bataljona, ki sta prišla sovražniku na pomoč, sta bila pogubljena v beg. Sovražnik je imel velike izgube, naše so pa bile neznatne.

NAPAD NA AMERIŠKI PARNIK.

London, 9. nov. — Ameriško-havajski parnik Columbian, kateri je na potu iz Bostona v Genevo, je večerj kileal z brezličnim brozjavom na pomoč, ker je submarinka streljala nanj. Parnik je zapustil Boston 21. oktobra in 2. novembra se je ustavil v St. Nazaire, Francija, kjer je spravil na suho konje in od tam je plul proti Italiji. Klje na pomoč je prišel iz precešnje daljave na Sredozem. morju. Mornarji na parniku so večidel Amerikanci.

London, 9. nov. — Admiraliteta naznanja, da je sovražna Submarinka 6. t. m. potopila parnik Arabika, na katerem je bilo 437 potnikov in med temi 169 žensk in otrok. Vsi so se rešili, razen dveh strojevodij, ki sta bila usmrčena, ko je eksplodiral parni kotel. Submarinka je torpedirala parnik brez svarila.

HEARSTOVO ČASOPISJE JE PREPOVEDANO V KANADI.

Ottawa, Kanada, 9. nov. — Takajšnja vlada je izključila Hearstove časopise iz Kanade, ker se smatrajo za sovražne Angliji. Kanadska pošta jih ne sme več razvažati in kdorkoli bi razširjal ali imel pri sebi ali na svojem domu katerikoli Hearstov časopis, bo moral plačati do \$5000 globe ali iti v zapor do pet let.

DELAVSKE VESTI.

Zmaga livarjev.

Seattle, Wash., 9. novembra. — Vse večje tovarne so priznale osemurni delavnik in štiri dolarje kot minimalno dnevno mздо. Organizacija je pred sedmimi tedni predložila svoje zahteve delodajalcem.

Proti manjšim delavnicam, ki niso hotele priznati unijskih zahtev, je organizacija proglasila stavko. V teh delavnicah delala je 15 livarjev.

Preje so delali livarji devet ur dnevno in dobivali so za deveturno delo le štiri dolarje mзде.

Zmaga je lepa, ker je kljub skrajšanemu delavniku ostala stara minimalna mзда.

Cestnoželezniška družba je povišala mздо.

Kansas City, Mo., 9. novembra. — Kansas City Railway Company je obvestila organizacijo cestnoželezniških uslužbencev, da z dnem 16. novembra poviša sprevodnikom in motornikom mздо za sedem odstotkov.

Povišanje znaša od 1 do 2 centov na uro. Minimalna mesečna plača 45 dolarjev je zdaj povišana na 55 dolarjev.

Šivilje se pripravljajo za stavko.

New York, 9. novembra. — Organizirane šivilje, katerih organizacija šteje nad 8000 članic, se pripravljajo za stavko. Šivilje izdelujejo ženska spodnja krila in smatrajo čas ugoden, da stavijo svoje zahteve. Sklicale so velik shod za dne 23. novembra t. l. v Beethovenovo dvorano, na katerem bodo razpravljale o splošni stavki.

Ameriška delavska federacija je izdala v treh mesecih 120 poslovnih.

Washington, D. C., 9. novembra. — Med 15. julijem in 15. oktobrom je Ameriška delavska federacija izdala 120 poslovnih novim unijam. Tako velikega števila poslovnih še ni bilo izdane v treh mesecih.

Se vedno se organizirajo delavske unije in vprašujejo za poslovne.

Stavka na jugu.

Birmingham, Ala., 9. novembra. — Livarji v podjetju tvrdke Caldwell & Watson Foundry so zastavkali, ker je družba najela neorganizirane delavce. Livarji izjavljajo, da se ne vrnejo na delo, dokler ne bodo odpuščeni neorganizirani delavci.

Povišana mзда.

Denison, Tex., 9. novembra. — Missouri, Kansas & Texas železniška družba je povišala vsem delavcem v delavnicah, v katerih popravljajo lokomotive za 1½ do 2½ na uro. Povišanje mзде stopi naknadno v veljavo od 1. avgusta t. l. Delavcem se izplača od tega dne povišana mзда.

Stavka pri tobačnem trustu.

St. Louis, Mo., 9. novembra. — Pri tvrdki Liggett & Myers Company, ki je poznana tudi pod imenom tobačni trust, je zastavkalo 1500 delavcev. Delavci zahtevajo desetodstotno povišanje mзде in delo delavce sprejme zopet v delo delavce, ki jih je odpuštila, ker so agitali za organizacijo.

Med delavci je že dalj časa vladala nezadovoljnost vsled težnih delavskih razmer. Delavci so poskušali ustanoviti organizacijo, da napravijo takim razmeram konec. Ko je družba izvedela za njih namen, je odpuštila najbolj delavne delavce za organizacijo. Na ta način družbe so delavci odgovorili s stavko.

Pekovski pomočniki zahtevajo krajši delavnik.

New York, 9. novembra. — Pekovski mojster Paul Fleish, ki ima pekarno na 804 Woodward ave. v Brooklynu, ni hotel priznati deveturnega delavnika in povišanje mзде. Lokalna organizacija pekovskih pomočnikov šteje 3 je nato odredila stavko.

Organizacija je podala izjavo, v kateri pravi, da je Fleish naravnost odklonil deveturni delavnik in pošteno plačo, ki je potrebna za prehranitev. Pri Fleishu so delali pekovski pomočniki po dvapajst do trinajst ur vsaki dan, ob petih pa šesturni in osemurni ur, mзда pa ni v soglasju z dolgiim delavnim časom.

Chicago, Ill., 9. novembra. — Emil Tomek, ločen od svoje žene, je prišel na dom svoje žene in ji pomnil spravo. Žena je spravo odklonila in Tomek je potegnil samokres. Prvi strel je oddal na svojo ženo, ki pa je zgrešil svoj cilj. Žena se je vrnila na tla od elj. Žena se Tomek ni vrnil, da je zadel, je oddal strel v glavo. Padel je tako nesrečno, da je pod njim obležalo njegovo dveletno hčerko Marijo. Žena je prestrašena bežala iz sobe in ko se je vr-

nila v družbi sosedov v stanovanju, so našli malo dete zadušeno pod Tomekom.

Chicago, Ill., 9. novembra. — V tovarni Florsheim Shoe Company je padlo dvigalo štiri nadstropja nizdol. Dve osebi sta mrtvi in sedem je ranjenih.

Vsem materam.

The "KOPP'S BABY'S FRIEND CO.", katerih otroško zdravilo "KOPP'S" je obvarovalo smrti milijone otrok, ki so trpeli na zaprtju, grizli, krčih, nespanju, pri dobivanju zob in drugih otroških boleznih, so prejeli pred kratkim sledeče pismo od

Mrs. Jacob, Baltimore, Md.

Dragi prijatelji:

Z velikim veseljem vam pošljam sliko mojega deteta. Ne potrebujem reči niti besede o vašem zdravilu za otroke: "KOPP'S". Z najnost mojega deteta pove vse. Dala sem ji "KOPP'S", ko je bila stara en teden in ga rabim še vedno z dobrim uspehom. Jaz svetujem vsem materam, da rabijo vaše zdravilo. Vaše zdravilo je napravo, da je tako.

"KOPP'S", prijatelj otrok je napredaj v vseh lekarnah po 25 in 50 centov steklenica. Ako ga ne dobite pri vašem lekarju, pošljite nam en dolar in z obratno pošto vam pošljemo dve steklenici po 50c.

Kopp's Baby's Friend Co. York, Penna.

NAJBOLJA TRGOVINA OPOJNIN PIJAČ V AMERIKI.

Naročite vse pijače pri nas po pošti. Ekspres vam jih prinese v hišo.

Rudeč r. Whiskey \$2 \$2.50 \$3.00
Beli r. Whiskey \$2 \$2.50 \$3.00
Rum (rdeč) \$2 \$2.50 \$3.00
Gin ali Brinjevec \$2 \$2.50 \$3.00
Kimmel \$2 \$2.50 \$3.00
Anisette \$2 \$2.05 \$3.00
Rosoljio \$2 \$2.50 \$3.00
Vinaki špirit \$3 \$3.50 \$4.00
Vina sladka ali
kila \$1 \$1.50 \$2.00

Pišite po natančni cenik whiskeya, vina, okrepčujočih pijač i. t. d. Mi plačamo ekspresne ali železniške stroške, ako naročite za \$5.00 ali več na vse kraje istočno od Mississippi reke. Naročite tiskovine, zalepke, zidne koledarje, kupice za žganje, odpiralce, vse dobite brezplačno s naročilom.

Denar pošljite po pošti ali v priporočeni pismu.

C. F. ZARUBA & CO.
313 THIRD AVENUE.
Dep. Pr.
PITTSBURGH, PA.

SMRT!

ZAKAJ BI SE NE ODLOŽILA?

Bolgari žive dolgo življenje. Računajo, da dožive 100 let. Njih domači čaj jih vzdržuje od strupenih snovi in plinov v telesu in to je podlaga njih dolgega življenja. Bolgari so močni ljudje. Njih svetle oči in rdeča lica in odprtost obrazu, nervoznih glavobolov, revmatizma, zaprtja, prebava dobro so vzroki naravnega in trdnega života. Nad 150,000 jih taji Bolgarski Krvali čaj in vsi ga hvalijo kot eno najboljših sredstev za dobavo krvi moč in žensk kakor tudi za otroke. Prečene prehladi in gripi in celo pljučnica.

Naša rojkinja Marija Pott, 126 Chest Ave., Hellertown, Pa., pisala sledeče pismo:

"Pošljite mi še eno škatljo Bolgarskega Kravnega Čaja; memo Bogu se imam zahvaliti, da sem povsem ozdravila odkar sem prva škatljo porabila. Bog naj vas blagoslovi za ta blazen izum."

Eno rojkinjo Bolgarskega Kravnega Čaja, ki traja pet mesecev, pošlje za \$1.00 kamorkoli, v Canado za \$1.12.

Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pripomba: Ako hočete pošljete osli garati, pošljite 10c več.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2637—59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 214, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jozef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

FOROTNI ODEK:

Anton Hrast, 811—95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Radišek, 679 box, Smithton, Pa.
Rudolf Pleteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zavertnik, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

TAJNISTVO S. N. P. J., 2637—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVE VSEBINE, ki sta jih rekli prva in druga instanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 611—95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, rasprave, članki, nasnanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2637—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2637—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajnistvom S. N. P. J., uredništvom in upravnistvom "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje gl. upravnega odbora se vrše redno vsakega 1. in 15. v mesecu ob osmih zvečer v prostorih jednotnega posloja.

ČEVJARJI, POZOR!

Lepa prilika se nudi dobremu čevljarju, kateri želi dober prostor za čevljarstvo obrt, dela zmirljivosti, po zimi in poleti, prostor sredi mesta na najboljšem prostoru.

Urejeno z najnovejšimi modernimi stroji za nabijanje in šivanje podplatov in dovršitev dela. Dela se lahko stoji ali sede. Cena bude nizka, ker prodano mora biti v najkrajšem času iz posebnega vzroka.

Za ceno in natančna pojasnila pišite na naslov:

John Grahek, Ely, Minn., P. O. Box 189.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbniških načrtov. Tel. Franklin 5501. TEL. NA DOMU AUSTIN 35008

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.

Mi pošljimo denar vašim prijateljem v staro domovino po najnižjih cenah.

Plačujemo 4 odstotne obresti na bančne vloge.

Močna, Konzervativna in Napredna Institucija.

Pošiljatelj denarja!

Vred zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdenar v staro domovino po brezličnem brzojavu.

Natančno smo poizvedeli, da pridejo takoj pošiljke za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkljaj.

Brezlične pošiljke gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določeni naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom, prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in hrani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vrejena.

Opozarjamo, da je mogoče po brezličnem brzojavu poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in se naprej do 10.000 kron.

Za take pošiljke se naj nam pošlja le poštne Money Order in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za izjavne pošiljke ni mogoče sprejemati.

SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRIŠTETI ŠE \$4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.

Naslov se mora jasno napisati in dodati: pošlje naj se brzojavno.

K: 100.00	 \$ 13.00	K: 600.00	 \$ 78.00
K: 200.00	 26.00	K: 700.00	 91.00
K: 300.00	 39.00	K: 800.00	 104.00
K: 400.00	 52.00	K: 900.00	 117.00
K: 500.00	 65.00	K: 1000.00	 129.00

TVRDKA FRANK SAKSER, 52 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ŽRTVE.

Povest. Spisal Fr. Serafin.

(Nadaljevanje)

Napoved se je začelo učitelj vendar buditi upanje, da ostane brez dežja. Proti vzhodu se je nebo svetlikalo, in smentertje je prodril tudi že solnčni žarek. In čim bolj se je pomikal čas, tem bolj je zmagovalo solnce, dokler se ni končno megla razpršila, ter se je v vsej svoji krasoti zanesjalo pomladno nebo.

Zdaj je bil učitelj srečen, kajti bil je prepričan, da se bo izvršilo vse po njegovih navodilih, in da bo torej tudi njegov namen dosežen. Pokazati je hotel ljudem, kaj zna, obenem pa imponovati novemu župniku! Da bode ta presenečen in sicer prijetno presenečen, o tem ni nič dvomil. No seveda! ... Kje pa je mogel pričakovati gospod župnik kaj takega, kakor ga je v istini čakalo! Razen fantov na konjih, nakleženih s trobojnimi trakovi, se je imela udeležiti sprejema tudi dolga vrsta deklet v narodnih nošah t. j. s pečami na glavi. Tudi ta ideja se je porodila zgolj v učiteljevi domoljubni glavi! ... Da so morali biti šolski otroci pri sprejemu, tega ni treba še poudarjati, ker se s šolsko mladino itak pri vsaki priložnosti in neprimerni priliki paradija. A nekaj posebnega je bilo to, da je dobil vsak otrok, hodil deček, hodila deklica, v roko venec, spleten iz zelenih smrekovih vej. Ta misel gotovo ni bila napačna, zlasti če se pomisli, da drugih venecv v tistem času ni bilo možno lahko dobiti. No, otrokom samim so bili taki veneci celo ljubši, nego bi jim bili veneci iz rož. Na le-te bi bili morali kolikor toliko paziti, smrekove pa so lahko brezbržno natikali drug drugemu na vrat, pufili se zanje ter se pretepali z njimi.

Ura je kazala šele osem, bilo je torej še dovolj časa, a učitelj je šilil na to, da bi se postavil že zdaj vsi v tisti red, kakor si ga je bil izmislil on za sprejem.

Pri obeh velikih mlajih ob pričetku vasi je imel pričakovati novega župnika polnoštevilni občinski odbor z županom na čelu. In res so bili občinski veljaki že vsi ondi. Učitelj je še enkrat vsakemu posebeznemu povedal, kako se mu je čeniti, zlasti pa županu ni mogel nikoli dopovedati, kako naj se postavi, kako naj se priklanja in kako naj govori.

Temu je bil sestavljen tudi dolg govor; s katerim naj bi bil pozdravil župnika. V govoru je bilo mnogo lepodonečih besed, katerih pa župan, ki je znal steer čitati in pisati, a je bil preprost kmečki mož, ni razumel in si jih vsled tega pri najbolj volji tudi zapomniti ni mogel. Trudil se je nekaj časa, da bi se po učitelju sestavljeni pozdrav naučil, a ko je izprevidel, da ne gre, je sklenil govoriti tako, kakor bi mu prišlo v odločilnem trenutku na misel. Na učiteljevo vprašanje, če govor zna, je pokimal, a rekel ni nič. Resnice povedati mu ni hotel iz dveh vzrokov: prvi se mu je bal zameriti, drugi pa za vzmenirjati ni hotel, kajti vedel je, da je razburljiv, in da ga spravi vsaka malenkost iz ravnotežja. Za pozneje ga ni skrbelo. Upal je, da ga učitelj ne bo čul, ker se mu bo baviti z otroki, in če bi ga čul, izgovoriti se mu bo že kako! ...

Precej za občinstvom je bila razvtrčena šolska mlaček. Na eni strani so stale deklice, na drugi dečki.

Nato so prišla na vrsto dekleta. Bilo jih je jako mnogo, kajti sprejema se ni udeleževala samo domača vas, temveč cela župnija, in baš deklet je bilo še največ prihitelo iz sosednjih vasi.

Učitelj je bil nalašče uredil tako, da so dobila dekleta odmerjen prostor baš pred "Poljanskim domom."

Da, Poljanci imajo svoj "Poljanski dom," baš tako, kakor ljubljanci svoj "Narodni dom!" In to zopet le po zaslugi svojega učelja, čigar izredna podjetnost, rodoljubnost in duhovitost je s tem menda zadostno dokazana. Drezal je toliko časa pri ljudeh, da mu je obljubil eden opeke, drugi kamenja, tretji lesa, naposled pa je še občinski odbor pregovoril, da je dal brezplačno stavbni prostor ter zagotovil tudi primeren denarni prispevek.

In zgradili so prav čedno in okusno poslopje, ki je bilo Poljanom le na čast, samo da pravega pomena in namena ni imelo. Dozdaj je v njem vadil samo učitelj preproste domače ljudi v učetnem petju. Tudi to se sicer ni preveč obnašalo, ker se umetna pesem iz raskavih kmečkih grl vendar malce nenaravno glasi, a učitelj je imel zato svoj zbor, ki je vsaki celo njegove kompozicije prepeval. ... Kdo ve, kakne naučte vse je moral še v svoji glavi! Toliko pa je gotovo, da je bil že na svojo zgradbo kakor na svoje kmečke pevce sila ponosen!

Dekleta pa je postavil radi tega baš pred "Poljanski dom," ker je bil ondi najlepši kraj, in pa morda tudi, ker je mislil, da je njegova oseba spojena s to zgradbo tako, da se ni more ozreti nikomur vanjo, ne da bi se zmisllil nanjo.

Bil je narobe se samice in ženski se je pa let na vse pretege.

Dekletom nasproti so čakali fantje na svojih kljub in učilih konjih, poleg njih pa je stalo gasilno društvo s svojim ponosnim načelnikom.

Gasilno društvo je imelo danes posebej s tudi nalogo, vzdržati red med nebrojno množico, ki je bila privrela od blizu in daleč in se je gnetla ob obeh straneh ceste.

A daš je imel načelnik gasilnega društva baš danes mnogo prilike, z ukazovanjem spraviti svojo osebo do veljave, ker je nastal zdaj tu, zdaj tam med radovednejši kak nered, je bil vendar nenavdno tih in se je držal zmeraj osrednjaja. Rojila so tudi njemu dekleta po glavi. Sukal se je vedno okrog njih ter rožljaj s svojo sabljo, in sicer tem bolj, ker je bil zapazil, da ima tudi učitelj vedno le v obližju deklet kaj opraviti. ... Ženil se je tudi on že dalje časa, in vladalo je zaradi tega neko ljubosumnje med njim in učiteljem! ... No, učitelj je bil malo bolj omikan, Baston pa bolj bogat, torej se o absolutnem nadkriževanju enega nad drugim ni moglo govoriti.

Bilo je za sprejem že vse pripravljeno, in vsi so čakali z veliko nestrpnostjo novega župnika; celo konji so bili videti nemirni, kajti zdajpa zdaj je kateri zaprlil ter bil s kopitom po tleh.

"Oh, kako dolgo jih ni!" ta vzdih se je čul neprenehoma, in željno se je oziralo nešteto oči v zvonik, kjer je čakal in zrl v daljavo cerkovnik s tremi drugimi fanti, da bi začeli zvoniti župniku na čast ter dali na ta način obenem znamenje, da prihaja.

Okoli cerkve so bili razpostavljeni tudi topiči, ki so imeli zagrmeti, kakor hitro bi v zvoniku zazvonilo.

Napovedana ura še ni bila odbila, in vendar se je lotevala ljudi že skoro nejevolja, da čakajo ni konec. Zdajpa zdaj je začel mahati kdo z rokami proti cerkovniku, čes, ali še ničesar ne vidi. Cerkovnik pa je le odmahaval. Napenjali in napenjali je oči, kajti tudi njemu je bila že pošla potrpežljivost, a uzreti ni mogel ničesar. Pač se je prikazal semtertja kak voz, toda to so bili navadni tovarni vozovi, in s takim vozom se župnik pač ne vozi! ... Hkratu pa zastane cerkovnik kri po žilah.

"Ali ni to kočija?" vpraša svoje druge. "I seveda je!" mu pritrldijo le-ti. Zdaj ni bilo nobene dvojbe več! Župnik se je bližal.

Potrkanje se prične ... topiči zagrmijo, množice pa, ki je že toliko časa nestrpno čakala, se loti nervozna razburjenost. ... Vsakdo je šilil zdaj v ospredje, vsakdo je iztegoval vrat ter bulil oči, dasi o vozu še ni bilo ne duha ne sluha. Župana je obhvalil pot, kajti zdaj je bil prišel trenutek, ko bo moral govoriti. ... Da ne bo povedal nič pametnega, o tem je bil prepričan, in skrbelo ga je nemalo, kaj poretu gospod župnik. Za druge, ki so stali v neposredni njegovi bližini, se ni brigal mnogo, a na župnika bi bil za ves svet napravil rad ugoden vtisk!

Nemir je postajal čimdalje večji, in napolj pritenjeno govorjenje in vzklikanje mnogobrojne množice je bilo čuti kakor zamlotko godrnjanje izza gore bližajočega se groma.

"Bog ve, kaka so?" ... to je skrbelo vsakega, zlasti pa ženske, in to vprašanje se je ponavljalo vedno in vedno.

Najbolj razburjen pa je bil učitelj. Za župnikom je imela pozdraviti župnika belo oblečena učenka. Ta mu je morala v naglici ponoviti še enkrat od njega složno pozdravico, potem pa je s posebnim poudarkom opozoril otroke, morda že petdeset, kaj imajo storiti, kako se imajo vesti.

"Že prihajajo, že prihajajo!" se začuje zdajci iz vseh grl. In res se je razlegalo drdranje voza in peketanje konjskih kopit po cesti. ... Učitelj da znamenje, in čvkač "živio!" znori iz sto otročjih grl, da so človeka ušesa zabolela. ... "Živio, živio!" se je razlegalo in otroci so razposajeno mahali s svojimi smrekovimi veneci semtertja, in kakor bi se bila celo narava razveselila tega trenutka, potegne hkratu precej močen veter, da so oživele ter zaplapolale zastave na mlajih. ... Toda kaj je to? ... Učitelj prebledi ter začne tečiti otroke, da bi molčali. Zaman! ... Otroci so kričali svoj "živio!" ter mahali z veneci, dokler ni bil voz že mimo njih. Zdaj so seveda celo otroci zazijali in ostrmelili. ... V kočiji je sedel že postaran, bradat gospod, ki se ni nič manj čudil ljudem nego oni njemu. ... Stvar se je pojasnila kmalu. Bil je trgovec, ki ga je pot privedla tod mimo. Voz, v katerem je sedel, je zapeljal one, ki so pazili v zvoniku, le-ti s svojim zvonjenjem pa te, ki so čakali spodaj župnika. Trgovec se je odpeljal naprej, med čakaleci pa je nastala velika zmetenost. Vse se je krohotalo in smejal, ter delalo dovtipne opazke, a na župnika ni mislil v tem hipu prav nihče. Učitelj, ki je slutil nesrečo, je bil do skrajnosti zbehan. Trudil se je na vse kriplje, da bi pomiril ljudi, a brez uspeha. In kakor se je bal, tako je prišlo!

Voz z župnikom je pridrdral, ko je bilo vse v največjem neredu. Zdaj, ko je bilo treba klicati "živio!", so otroci molčali, kakor bi jim bila usta zašla. ... Vsi učiteljevi opomini niso zalegli nič! ... In tudi odrasli so se prepozno zavedali svoje dolžnosti. Se-le, ko je bilo skoro prepozno, se je polegel hrup.

Župnik je bil še jako mlad mož in čedne zunanosti. Z voza je skočil z veliko lahkoto in hodil je tako gibčno, da je bilo videti, kakor bi se mu prožila elastična peresa pod podplat. Bilo je nekaj afektiranega na tej hoji, in ko ga je človek videl stopati, se je spomnil nehoti kralja Davida tistikrat, ko je poskakoval pred skrinjo zavoz ter "plunko bil!"

(Dalje sledi).

Sam imam nadlog zadosti in preveč, pa bi jih še na druge ki-dal! In morda je vendarle plačal svoje dolge obresti, v srečo jih je morda plačal!

Iz takega premišljevanja se je nenadoma porodila tako vesela in poskočna misel, da jo utelitim in izpolnim do konca.

Ločena žena ... Opereta ...

Torej je bilo gotovo, da zablje si jo bil odzval pred vsem svetom pred gledališčem svojega he-

gotnega upnika. Valčki in okrogla bedra so povečerek umetnosti željnih imenitnikov; jaz imam rajši tiste v pisane kanižole oblečene opice, ki eiganijo z zvončki in se odkrivajo paglavcem.

Pobral sem s ceste pohojen ostanek cigarete in sem čakal. Osoren birič me je mirko ogledoval, jaz pa se nisem zmenil zanj. Ko se je večerilo, so prihajali; najprej tisti navadni ljudje, ki zahajajo v gledališče, zato ker je pač gledališče; za njimi imenitniki, ki zahajajo v gledališče, ker jim tako velela narodna dolžnost. Med temi imenitniki sem ga iskal in sem ga našel.

Stopal je tako pokonec, kakor da je imel sukno od lesa; ves črn je bil; ves slovesen; tako hodijo ljudje, ki so bili pravkar dopolnili trideseto leto in jih narod kliče, da bi ga vodili. Z vso silo sem planil proti njemu, toliko da ga nisem podrl.

"Mirko! Mirko! Moj Mirko!" Ubrani se je hotel mojemu objemu; ni se mogel.

"Prosim ... oprostite ... ne poznam vas!"

Roke so mi omahnule, stal sem pred njim kakor od kamena, podobna vseh bridkosti.

"Kaj? Da me ne poznaš?"

Vzkliknil sem s tako grenkobnim glasom, da se je zbrala krog naju gruča ljudi. Ozrl se je in je prebledel.

"Saj! Saj! ... Kaj bi rad?"

Takrat sem iztegnil desnico in sem stopil korak nazaj.

"Rad? Kdaj je prijatelj prijatelja miloščine prošil?"

Stopil sem k njemu ter sem mu stisnil roko tako toplo in krepko, da je zategnil ustna.

"Ne! Ne maram ti biti v nadlego, ne v spotiko, ne v napoto! Sramuješ se mladosti svoje, jaz se je ne sramujem! Krišku drži tvoja pot, kvišku v solnce; moja drži v samoto! Zbogom, prijatelj, zbogom!"

In sem šel, podoba vseh bridkosti.

Drugi dan navsezgodaj sem se napolit k njemu. Ko me je ugledal je odskočil tako prestrašen kakor na ulici in kakor pred gledališčem. Jaz pa sem se mu prijazno nasmešnil in sem mu ponudil roko.

"Pozabljeno bodi, kar je bilo sinoči med nama!" sem rekel. — "Raztogotila sva se malo, kaj bi tisto! Jeza prijateljska je kakor rosa, ki poživi in pomladi zeleno polje! Pogovorica se s prirčnimi besedami o zlatih dneh mladosti."

Se-preden sem dovršil to svoje lepo besedovanje, se je zgodilo, nekaj čudnega. Moj prijatelj, ta gosposki Mirko, je pokleknil pred me ter je povzdignil k meni sklenjene roke.

"Milost! Ne muči me, ne ubijaj me!"

Takrat sem odskočil jaz in sem bil neizmerno osupel. Ozrl sem se po izbi ter sem ugledal na mizi steklenico vode in kozarec poleg. Brž sem natočil do roba.

"Pij, urno pij, prijatelj! Tudi čelo si omoči! ... Kako da ti je prišlo tako nenadoma?"

Zgodilo se je nekaj še bolj čudnega. Prijatelj je planil kvišku, izbil mi je kozarec iz roke, nato me je zgrabil za ovratnik, oziroma za srajco ter je kričal, da so se duri stresale.

"Kanalja! Na dan z besedo! — Kaj zahtevaš od mene? Kaj name-ravaš z menoj? Govori, ali pa te zadavim pri tej priči!"

Ker je bil ob zadnji besedi iz-pustil moj ovratnik, oziroma srajco, sem se okrenil ter sem šel brez besede in slovesa, podoba vseh bridkosti. Že daleč na ulici pa sem se domislil, da ni lepo, če se prijatelj na tak način loči od prijatelja, ter sem se vrnil.

Ko me je prijatelj ugledal, je molče omahnil na divan. Ves bled je bil. Z lahkotnim korakom sem stopil k njemu ter sem se mu prijazno nasmešnil.

"Ne tako, ljubša duša!" sem rekel. "Vez prijateljska ni tenka nitka, tudi ne preperela vrvice."

Odahnil mi je z roko ter je izpregovoril s trudnim glasom.

"Sedi!"

Nato je pozvonil.

"Vina!"

Prijetna mlada služabnica je prinesla steklenico vina in dvoje kozarec.

"Pij ter povej brez hinavščine, čemu si bil primotovilil na mojo pot!"

Pogledal sem mu v obraz in sem videl, da je resnično žalosten.

"Saj veš!" sem zavzdihnil.

"Ničesar ne vem!"

Meril me je z bistrim očesom,

jaz sem meril njega. Čudno je, kako se včas gledajo prijatelji ... kakor da bi bil nož za brbotom skrit.

"Kaj bi rekel!" sem zavzdihnil še globlje. "Hudo je dandanašnji na svetu! Res sem malopriden, ali še malopriden dovolj, da bi se povzdignil do veljaka in imenitnika. Izhajal bi že, takole od kraja do kraja, od duri do duri ... Ti, recimo, bi mi zdajle prav rad podaril novo sukno in trdne čevlje, tudi nasitil bi me in napolnil, samo da ti porečem zbogom. Ali glej, miloščine ne maram. Le eno hrepenenje mojega srea: u-glednost. Ni visoko hrepenenje, počeni je ugled v tej naši dolini malopridnežev ..."

Gledal je srepo name, na njegovih ustnih se je prikazal hudoben smehljaj.

"Kako da si našel edino le me-"

Tudi jaz sem ga pogledal in tu di jaz sem se nasmešnil.

Prijatelj si je natočil poln kozarec, izpraznil ga je in dušek in je bil nenadoma ves dobre volje.

"Motovili, motovilo! Motovili, da bodo poklekali in omedlevali pred teboj!"

Zasmejal se je tako prisrčno, da so se mu osolžile oči. Jaz sem nameraval biti nekoliko užaljen, on pa me je potrepljal po rami.

"Ni treba več komedije! Pij, motovilo! In ne izpusti nikogar, zapiši si imena ... ali ti jih jaz zapišem?" Vse po vrsti in do-dobra jih premotovili!

Poglavitno znamenje prijateljs-tva je škodoželjnost. Kamor sem šel in kjer sem opravil svoje opravilo, je bila zadnja prijazna beseda: "Nikogar ne izpusti, vse po vrsti jih premotovili!"

Bežali so pred menoj, skrivali so se, zatajevali so me očitno in v zaklenjeni izbi, ali navsezadnje ... saj vidiš! Zdaj sem ugledal urad-nik. Kakšen uradnik sem in kje? Ne vem ... Neki človek je živel dolgo življenje v trdni veri, da je pri deželnem odboru, na smrtni postelji pa so mu povedali, da je bil pri magistratu ... Najhitreje stopa tisti človek, ki je drugim na poti; če se ne da zrinuti v stran, ga sujejo naprej, da bi sam ne ostal zadaj.

"Zbogom! Pojdi in tudi ti tako stori! ... Glej, tam prihaja moja nevesta!"

Prišla nama je naproti mlada in lepa gospodična, ki je že od daleč z ljubeznivim smehljajem pozdravljala malopridneža.

V globoke misli zatopljen sem šel po svoji samotni poti.

Večerna molitev.

Spisal Ivan Cankar.

Ko mi je bilo deset let, sem prvičkrat dvomil, da je Bog usmiljen in da posluša človeka, kadar kliče k njemu iz ranjenega srca. Molil sem dolgo v noč; ždelo se mi je, da sem Bogu bližji nego kdaj in da gledajo naravnost name njegove očetrskave oči. Naposled sem v molitvi zaspal; ko sem se vzdramil, ni bilo tolažbe iz nebes in še grenkejšje je bilo življenje.

Deset let kasneje je moja mati obolela. Takrat sem bil tako dozo-rel, poln spoznanja in učenosti, kakor so vsi dvajsetletni fantje. Ni je bilo sence, ki bi je z lahkoto ne bil obsončil; vse je bilo v meni dovršeno, do kraja dognano, za zmerom utrjeno. Edini moj dvom, edina moja skrb in nadloga je bila ženska. Da me je kdo vprašal, če zahajam k maši in k spovedi, če molim zvečer in zjutraj, bi se mu bil smejal. Moj ponos je bil, da sem šolsko mašo zamujal in da na cesti nisem pozdravljaval kateheta. Moje sree je bilo težko, moja glava polna skrbi, moja sukinja prosajna, ali rekel sem: "Kaj mi vsakdanjost, dosegl sem spoznanje!" Tresel sem se od uraza in žalosti, oči so me skelele od prita-jenih solza, ali zapisal sem besedo: "Krajji v cunjah!"

Tako je bilo ob tistem času, ko je moja mati obolela.

Ker sem bil razumen dvajsetlet-ten fant, sem takoj vedel, da bo-rozen ne bo kmalu pri kraju in da se bo treba pripraviti. Zato sem zbral svoje pesmi in sem jih pro-dal. Računal sem, ne vem zakaj, da vstane mati čez poldrugi me-see; ne prej, ne pozneje; da vsta-ne, ušem dvomil.

Minil je teden, minilo jih je tro-je.

Ko je minil tretji teden, v sobo-to zvečer je bilo, je mati počasi okrenila glavo in mi je pogledala v obraz z veselimi očmi.

"Ali si molil nocoj?"

Tudi jaz sem jo pogledal tak- veselo, kakor pogleda dornel de-vek neizkušeneja, ljubeznivega otroka, ter sem jo pobožal po li-ki so bila vroča in potna.

"Molil sem, mati!"

Tako laže dornel človek neiz-kušnemu otroku.

Zatnila je oči; odel sem jo d- vratu in sem po prstih stopil iz- izbe.

Zunaj je bila topla, tiha jesen- ska noč; zvezde so sijale; tolik- jih je bilo, da sem od žarke svet- lobe komaj razločil sinje nebo so- mo. Kakor sem gledal, se je le- čilo to svetlo nebo zmerom ni- ter se je v nedoglednost raz- lo na obzorju; in zdelo se mi, da se vzpenjam v bleščeče ve- sam, da se moje noge ne o- kajjo več trde zemlje.

Bolesten vzdih se je oglasil iz- izbe. Stopil sem v vežo in sem ti- odprl duri. Mati me je pozdravi- la z očmi, ki so bile čiste, jasne, a- tako trudne in vdane, da me iz- prepletole do srea. Na mizi je g- rela sveča; dremotna luč je sij- la na materin beli obraz.

"Kod si hodil, da te ni bilo t- ko dolgo?" Ali je že blizu t- tra?"

"Zgodeu večer je še, mati!"

"Zunaj je dež ... trkalo je o- okno ..."

"Lep večer je zunaj; vse z- zde svetlo!"

Mati se je zamislila.

"Zdaj sem kakor na druge- svetu. Meni sivo jutro, vam z- večer; meni jesenski dež, vam z- de nebeske. Daleč ste od me- komaj še vas vidim ..."

Nasmešnila se je.

"Ali veš, kam gre moja p- da ste že tako daleč od mene- da vas komaj še vidim?"

Strmel sem vanjo in v obraz je puhnilo kakor led.

"Kam, mati?"

Govorila je počasi in tako ti- da sem jo komaj slišal in razum- ko sem se klanjal globoko k t- lice do lica.

"Ali še veš, kako sva takrat- dila v Ljubljano in kako sva poslo- vila? Gazila sva sivo bla- dež je bil, da sva se stiskala p- dežnik, premočena pa sva bila- badva. Nič nisva govorila; b- na ustnih bi bila solza v očeh. S- di pota sva se poslo- vil; meni- bilo poldrug uro nazaj do do- tebi toliko do mesta. Stala s- na blatni cesti in sva se držala- roko. Meni je bilo takrat v mis- da bi se tako poslo- vila od te- kakor se poslavljajo ljudje, da- te poljubila; pa me je bilo sra- Samo adijo sva si rekla, se v- si nisva pogledala. Ti si vzel d- nik, jaz pa sem se vsa ogrnila- tisto sivo ruto, ki je bila težka- dežja. Ko sva bila že daleč, s- se okrenila obadva hkrati. S- sva dolgo, nič si nisva zakle- nisva se genila ... Ali veš, k- je držala najina pot, ko sva- dalje, obadva zasoljena, upog- na, trudna? Tja je držala naji- pot, odkoder ni več poti nazaj- in obadva sva vedela, kam d- najina pot ... Kar sem takrat- čutila, občutili vse nocoj; ob- tim, da je končana ta težka- hvala usmiljenemu!"

Pokleknil sem pred njeno pos- ljo, njene roke sem držal v s- jih. Mati je mirno spala, njene- strnice so bile nalahko odprte, n- na lica so bila čista in bela, v- de- viška. Spala je; zdaj pa se z- zdi, da je slišala vse moje bes- in misli, moje zadnje večerno u- litev.

Deset let je bilo, da nisem u- lil; tisto noč sem klečal in s- sklenil roke in sem klical Bog- Trepetaje sem ga klical, vsega- gočnega, klical sem ga do jut- Ov belem jutru se mnaslonil g- vo na blazino in sem zaspal v- utolažen in veren.

Tri tedne po tistem večeru- mati umrla. Ko sem jo poljubi- mrtve ustnice, ki so bile še me- in gorke, ni bilo nič žalosti, v- jem sreč. Bila je strašna mis- ki mi je ležala v prsih trdo in t- ko kakor črn kamen; Bog me- ogoljufal za molitev in vero. B- je prelomil besedo!

Po noči sem bdel sam ob nje- postelji. Roke je imela sklenje- na prsih, tik ob njenem vzglav- je gorela sveča. Vzel sem pep- da bi jo risal, kakor se mi je- ka tresla. Ko sem gledal dolgo- mirno na njene ustnice, so se o- pirala vrata moje duše in izli- se je nanjo svetloba iz nebes. M- terine ustnice so se smehljale; č- terna smehljaju je bila moja- černa molitev in plačilo zanj- Bog jo je slišal ter jo je usli- po svoji modrosti.

Motovilo.

Spisal Ivan Cankar.

Konec

Noboljša prijateljica sva si bila, dokler sem se molil prijatelje. Zato me je izahalo globoko v sree, da me je bil pohvalil kakor gojav- na Poligonu je bil upnik prija- telstvo je vsem dolg njega pa je bilo sveto, da bi plačal obre-

sti; dovolj bi mi bila beseda ali vsaj prijazen pogled; saj nsem oderuh. Pa naj bi bil gledal, ko je napravil dolg. ... Učaljen sem bil, sovrastva pa ni bilo v meni; malo pridni ljudje niti sovrastiti ne zna- jo. Komaj se mi je bilo grenko in teško zgentilo v sren, že je tudi bistra pamet preudarila: "Kaj pa bi s tem lepim in disetnim gospo- dom? Da mi je bil segel v roko, bi si jo bil odzval pred vsem sve-

Sam imam nadlog zadosti in preveč, pa bi jih še na druge ki-dal! In morda je vendarle plačal svoje dolge obresti, v srečo jih je morda plačal!

Iz takega premišljevanja se je nenadoma porodila tako vesela in poskočna misel, da jo utelitim in izpolnim do konca.

Ločena žena ... Opereta ...

Torej je bilo gotovo, da zablje si jo bil odzval pred vsem svetom pred gledališčem svojega he-